

ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΣ
ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Ἐκδίδεται κατὰ Σάββατον

ΣΥΝΔΡΟΜΗ 12 ΜΗΝΩΝ
Ἀρχομένη ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου ἢ Ἰουλίου
Ἐφωτερικῶν 5ρ. 0.—Ἐξωτερικ. 5ρ. 59. 10

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΜΙΧΑΗΛ Ι. ΓΑΛΑΝΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ «ΑΝΑΠΛΑΣΕΩΣ»
ΟΔΟΣ ΚΥΔΑΘΗΝΑΙΩΝ ΑΡΙΘ. 18
(Παραπλεύρως Ἀστυν. τμήματος Πλάκας)

Η ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΑΚΑΚΙΟΥ

(Συνέχεια καὶ τέλος)

Ἡ γνώμη μου περὶ ὁριστικοῦ ἐνταφιασμοῦ τῆς εἰς Ἐπίσκοπον χειροτονίας τοῦ ἀρχιμανδρίτου Ἀκακίου εἶνε ἐξ Ἰσοῦ ἀκλόνητος· μετὰ τὴν πεποίθησιν ὅτι ἐν Ἑλλάδι δὲν εἶνε δυνατόν νὰ ἀπορραισθῇ, καὶ ἐπισήμως μάλιστα, ἡ πλήρης ἡθικὴ κατάρσις τοῦ ἀξιωματοῦ τῆς Ἐκκλησίας. Μετὰ τὴν γενομένην συζήτησιν ὅχι πλέον ἰδική μου ἰσχυρογνωμοσύνη, ἀλλ' ἀδιάσπαστος καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν πραγμάτων τοιοῦτον ἔχει θέσει τὸ ζήτημα ἡ πανελλήνιος συνείδησις. Πραγματοποιήσις τῆς χειροτονίας ταύτης θὰ θεωρηθῇ ὡς ὁ ἐπικτήδειος κώδων τοῦ ἱεραρχικοῦ σώματος ἐν τῇ Βασιλείᾳ τῆς Ἑλλάδος.

Τὸ τοιοῦτο πάγκαινον φρόνημα δὲν ἐκλονίσθη βεβαίως τὸ παράπαν ἐκ τῆς ἀπολογητικῆς ἐπιστολῆς τοῦ Ἀκακίου. Τὸ δὲ αὐτὸν, τὸν κληρικὸν τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀπολύτως ἐκθεσμον καὶ ἀντικανονικὸν τοιαύτης μετοφράσεως, οἷα ἡ τοῦ βλασφημοῦ συγγραμματος τοῦ Πῦνγκερ, κατεδείχθη μετὰ τὴν μᾶλλον ἀκαταμάχητον ἐνέργειαν εἰς τὴν «Ἀναπλάσιν» τῆς 20ῆς Νομβρίου τοῦ 1908· τὸ δὲ ἐγκληματικὸν αὐτῆς ἐξεκλονίσθη δι' ἐξόχων καὶ ἰσχυροτάτων παρομοιώσεων ἐν τῇ ἀρθρῷ τοῦ «Φρουροῦ», ὅπερ ἀνεδημοσιεύσαμεν ἐν τῇ «Ἀναπλάσει» τῆς 17 Μαρτίου. Ἐπὶ 20 αἰῶνας κανεὶς ποτε κληρικὸς ἀλλὰ καὶ κανεὶς πιστὸς οἰασθήποτε Ἐκκλησίας δὲν προέβη εἰς παρόμοιον σκάνδαλον μεταφράσεως καὶ συστάσεως βιβλίου, διὰ τοῦ ὁποῦ προσβάλλεται ὅλοκληρον τὸ χριστιανικὸν δόγμα περὶ πρωτοπλάστων, περὶ ἀποκαλύψεως, περὶ θεότητος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅστις τάσσεται παράπλευρος μετὰ τοὺς φρενοπλήκτους ἢ ἀγύρτας ἐπινοητὰς ἀνθρωπίνων ψευδοθησκευμάτων. Οἱ Λουθηранοὶ θὰ ἀπεδοκίμαζον τὸν τοιοῦτον πάστορα των. Οἱ Ἀγγλικοὶ θὰ τὸν ἐξεδίωκον. Ἡ Αὐτικὴ Ἐκκλησία εἰς τὴν στιγμήν θὰ τὸν καθήρει. Ἡ Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία δὲν θὰ ἐρέρετο διαφορετικὰ, μετὰ τὴν πρώτην δ' ἐμφάνισιν τοῦ σκανδαλοῦ θὰ τὴν καθάριζεν ὡς διαμονὴν μετανοίας ἀπομονωτικὴν τινα σκῆτην τοῦ ἁγίου Ὁρους. Πᾶς λοιπὸν εἶνε

δυνατὸν ὥστε ἡ ἐν Ἑλλάδι ἱερὰ Σύνοδος νὰ τὸν προαγάγῃ εἰς Ἐπίσκοπον, θέτουσα οὕτω τὴν Ἐκκλησίαν μας, ὅχι μόνον ἐκτὸς τοῦ περιόλου τῆς Ὀρθοδοξίας, ἀλλὰ καὶ ἐκτὸς τῆς σφαίρας τῆς καθόλου χριστιανωσύνης;

Ἄλλ' ὁ Ἀκάκιος, λέγουσιν οἱ συντάκται τῆς ἀπολογίας του, μετέφρασε τὸν Πῦνγκερ χάριν τῶν θεολογικῶν κύκλων! Ἡμεῖς δὲ σὰς ἐρωτῶμεν· καὶ διὰ τίνας οὐκαὶ οὐκαὶ εἰς μόνον διὰ τοὺτους τὴν κυκλοφορίαν τῆς μεταφράσεως, ποῖα δὲ αὐτοκρατορικὰ μέτρα ἐλήφθησαν παρακυλύοντα τὴν ὑπ' ἄλλων ἀνάγνωσιν τῆς; Τὸ βιβλίον τοῦτο ὁ μεταφραστὴς τοῦ ἀφιέρωσεν εἰς τὴν ἐκθρέψασαν αὐτὸν Μονὴν τῆς Σκαφιδιάς. Τί ἄλλο μαρτυρεῖ τοῦτο παρὰ ὅτι ἐστὶ καὶ εἰς αὐτὴν ἀντίτυπα, ὅτι ἄρα τὸ προώρισε καὶ πρὸς ἀνάγνωσιν τῶν καλογέρων; Τὸ δὲ γεγονός, ὅτι μετὰ τὴν ἐκδοσιν τῆς μεταφράσεως ταύτης ἐπανειλημμένως ἡ πεινικὴ ἐξουσία ἐνησχολήθη μετὰ διάφορα σκάνδαλα τῆς Μονῆς τῆς Σκαφιδιάς, εἰς ἣν ἐγένετο ἀσεβέστατα ἡ ἀφιέρωσις, δὲν δύναται ἄρα γε νὰ μᾶς ὀδηγήσῃ εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι οἱ καλόγηροι οὗτοι ἀπέπτυσαν πάντα χαλινὸν πρὸ πάντων ἄρ' ἢς στιγμῆς ἔμαθον διὰ τοῦ ἐν Λειψίᾳ συναδελφου των ποίας ιδέας ἔχει ἓνας μεγάλος σοφὸς τῆς Εὐρώπης περὶ τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας καὶ περὶ τοῦ Ἰησοῦ;

Ἐπειτα, φίλε ἀναγνώστα, ζητῶ τὴν κρίσιν σου ἐπὶ τῶν ἐξῆς: Ἰσχυρίζεται ἡ ἀπολογία τοῦ Ἀκακίου, ὅτι μετέφρασε τὸ ἔργον, ὅπως οἱ μὴ γνωρίζοντες τὴν γερμανικὴν θεολογίαν ἀναιρέσωσιν αὐτό. Ἄλλ' ὅλοι οἱ καθηγῆται καὶ οἱ ὑφηγηταὶ τῆς Θεολογίας παρ' ἡμῖν, ὡς καὶ οἱ παρὰ τῇ Ριζαρείᾳ Σχολῇ Θεολόγοι, εἰτι δὲ οἱ ἐν ταῖς Ὑχολαῖς τῆς Χάλκης καὶ τοῦ Σταυροῦ, γνωρίζουν ἄριστα τὰ γερμανικά καὶ ἐν Γερμανίᾳ συνεπλήρωσαν τὰς σπουδὰς των. Καὶ ὅμως κανεὶς ἐξ αὐτῶν δὲν μετέφρασε τὸν Πῦνγκερ οὔτε ἄλλο τι παρόμοιον ἔργον, δι' οὐδένα βεβαίως ἕτερον λόγον παρὰ διότι τοιαύτη πρὸς τὸ Ἑλληνικὸν δημόσιον εἶτε καὶ πρὸς τοὺς ἀγνοοῦντας τὴν γερμανικὴν προλήτας τῆς Θεολογίας προσφορά ἰσχυρῶς ἀθέμιτος ἐκ μέρους Θεολόγων, οἷτινες καὶ ἐν τῇ λαϊκῇ των ἰδιότητι ἔργον ἔχουν τὸ νὰ στηρίζουν συνειδήσεις καὶ ὅχι νὰ ἐκθέτουν αὐτάς εἰς πειρασμόν. Ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς τὴν ἀναίρεσιν τῶν Πυνγκερίων δοξασιῶν ἦσαν

τάχα άρμόδιοι οί άπλοί προλϋται τής Θεολογίας οί άγνοούντες τήν γερμανικήν καί άποροφώμενοι άπό τό έργον τοϋ 'Ελληνοδιδασκαλίου υπό τό όποιον φθίνουσι αί θεολογικάί των γνώσεις, ή μόνοι ένδεδειγμένοι διά τοιοϋτο έργον ήσαν οί καθηγηταί καί ύφηγηταί θεολόγοι, ότινες γνωρίζουν πάντες τά Γερμανικά πολύ καλήτερα τοϋ άρχιμανδρίτου τής Λειψίας, τόν όποιον καί δ κ. Δουβουνιώτης έκρινεν άστοχήσαντα είς τήν άκριθή άπόδοσιν τοϋ γερμανικοϋ κειμένου; Καί όταν οϋτοι μέν δέν είχαν καμμίαν ανάγκην νά γνωρίσουν έκ μεταφράσεως τόν Πϋνγερ, οί δέ λοιποί δέν είνε οί καταλλήλως παρεσκευασμένοι διά τόν χειρισμόν τοιοϋτων ζητημάτων, ποίος τότε δύναται νά τεθή εύπρόσως σκοπός τής μεταφράσεως τοϋ βλασφημίου τοϋτου έργου;

Νομίζουσιν έως πρόπον νά άμνηστεύσασιν τόν ένοχον διά τό υπό τοϋ κ. Δουβουνιώτου λεχθέν, ύπ' εκείνου δέ έπαναληφθέν, ότι πρός τήν μετάφρασιν τόν προέτρεψεν ό γνωστός έπί φιλελληνισμῷ καθηγητής τής φιλοσοφίας τοϋ έν Λειψία Πανεπιστημίου κ. Μ. Heineze; Δέν εξετάζω τήν πραγματικήν αλήθειαν τής βεβαιώσεως ταύτης, οϋδέ εξεύρω ποίαν γνώμην είχαν ό καθηγητής οϋτος διά τήν μεταφραστικήν καταλληλότητα τοϋ 'Ακακίου, τοϋ όποιου τά μέν 'Ελληνικά έκίνουν τήν άπελπισίαν των παρ' ήμιν καθηγητών τής Θεολογίας, όταν είς τās πρός αϋτούς συνεντεύξεις μου άνεγίνωσκον τās υπό κατηγορίαν σελίδας, τά δέ γερμανικά δέν ήδυνήθησαν νά διατηρήσωσι τήν έπιστοιμασίαν τοϋ κ. Δουβουνιώτου άνομολογήσαντος ότι έχρειάζετο διά τήν εξ αϋτών μετάφρασιν έμπειρότερος γνώστης. Δέν δύναμαι όμως νά ένοήσω τί δύναται νά καρπωθή πρός έλάφρυνσιν τής ένοχής του 'Ακακίου έκ τής διπλωματικής μνείας τής φιλελληνικής διαθέσεως τοϋ καθηγητοϋ Heineze. Φιλέλλην παρουσιάζεται καί ό Μάξ Νορδάου' αλλά δι' ένα όρόδόζον άρχιμανδρίτην πείον κύρος δύναται νά έχη προκειμένου περί μεταφράσεως Οιογούσης τόν Χριστιανισμόν ή συμβουλή τοϋ φιλέλληνα τούτου τοϋ καθυπάγοντος ως γνωστόν καί τήν χριστιανικήν θρησκείαν είς τά κατά συνθήκην ψεύδη; Δέν προβάλλει δε ως φιλέλλην καί ό Κλεμανσώ; 'Αλλά ποία ότα δύναται νά τείνη είς λειτουργίας τής 'Εκκλησίας είς τόν τολμήσαντα πρό μηνών νά παραβάλλη άπό τοϋ βήματος τής γαλλικής βουλής τόν άθεον άρχηγόν των έν Γαλλία σοσιαλιστών, Ζωρές πρός τόν Κύριον ήμῶν 'Ιησούν Χριστόν, διά νά βεβαιώση άσεβήστατα ότι ό Ζωρές θέλει νά πληρώση τήν Γαλλίαν μέ αίματα όπως μέ αίματα χάριν φαντασιοπληξίας; δ'ήθεν έγένισε τόν κόσμον ό 'Ιησούς;

Τί λοιπόν μάς ενδιαφέρει έν ό καθηγητής Heineze επ' δεικνύη φιλελληνικά αισθήματα; Ημείς δέν αναγνωρίζομεν 'Ελληνοισμόν ζητούντα νά συντρίψη τό λάβαρον τοϋ 'Ιησού. 'Από τοϋ Διονυσίου τοϋ 'Αρεοπαγίτου καί Κωνσταντίνου τοϋ Μεγάλου μέχρι τοϋ Κορυτσά Φωτίου, όστις χθές άκόμη μέ τόν σταυρόν επί τοϋ στήθους έπιπτεν αίμόφυρτος υπό δολοφόνου σφαίρας ως ιεράρχης τοϋ 'Ελληνικού Γένους, δοξασμένοι άναριθμητοί φάλαγγες τής 'Ανατολι-

κής 'Ελληνικής 'Εκκλησίας μάς υποχρεώνουν νά θεωρώμεν άποτρόπαιον πάντα μεταμορφωμένον Στατανάν, όστις, κατά τοϋτον ή εκείνον τόν τρόπον, έν όνόματι ψευδούς έλευθερίας ή ζοφώδους επιστήμης, ήθελεν άποπειραθή νά καταςτήση καί τήν έλαχίστην μερίδα τοϋ έθνους μας εύνουν ή άδιάφορον πρός τās βλασφημίας δοξασίας κατά τοϋ Θεανθρώπου 'Αρχηγού καί Αυτρωτοϋ μας. 'Εάν δ' ό Πϋνγερ, Γερμανός ψευδόςσος, έξηκόντισε τήν βλασφημίαν, ό άρχιμανδρίτης 'Ελλην, άναλαβών νά μεταφέρη αϋτήν είς τήν 'Ελληνικήν διά νά κυκλοφορήση μεταξύ 'Ελλήνων άνευ τής έλαχίστης παρατηρήσεως καί διαμαρτυρίας, μόνον μέ τήν έξαρσιν τής χρησιμότητος τής βλασφημίας συγγραφής, δέν δύναται νά σωθή οϋτε άπό μυριάδας ψευδοφιλελλήνων ύβριστών τοϋ 'Ιησού, οϋτε άπό τούς Σεβ. 'Επισκόπους Μεσσηνίας καί Μαντινείας, ότινες κεντρίζονται υπό τής άλλοκότου επιθυμίας νά τύχασιν τοιοϋτου συναδέλφου. 'Υπερκνω έβαν των προσώπων είνε ό Χριστός καί ή 'Εκκλησία, ή πίστις καί τό 'Εθνος; χάριτι δε θεία δέν εξεφυλλισθημεν τοσούτον άπελπιστικώς, ώστε αϋτή ή 'Ι. τής 'Ελλάδος Σύνοδος νά παρασταθή εύνοούσα καί προστατεύουσα κατάστασιν, υπό τήν όποιαν οί ιερείς νά επιδιδωνται είς τήν μετάφρασιν άντιχρίστων συγγραφαῶν ως χρησίμων έργων, τελείως πεπεισμένοι ότι ταϋτα θα τοίς είνε κλίμακες πρός επισκοπικούς άναρτήχσεις.

Είς τούς νυν Συνοδικούς Συνέδρους άπέκειται νά διδάξωσι τό ταχύτερον τούς πάντας ότι ή έν 'Ελλάδι 'Εκκλησία είνε καί μένει γνήσιος καί άναπόσπαστος κλάδος τής 'Ορθοδοξίας καί ότι καμμία έπιρροή δέν δύναται νά έξαναγκάση είς βράθεισιν τοϋ διαδόσαντος βιβλίον, ή έν τῷ όποιῷ βλασφημία είνε θρασυτέρα τής άλλου κατατολμηθείσης υπό τοϋ 'Αρείου. Τό καθήκον τοϋτο, άκέραιον καί έπιβάλλον είς πᾶσαν εποχήν, δέν είνε δυνατόν νά μειωθῇ κατά τούς σημερινούς καιρούς, ότε δλόκληρον τό άπανταχού έθνος, χριόμενον καί πάλιν διά μαρτυρικών αίμάτων, θέλει καί απαιτεί πρό πάντων τούς άρχοντας τής 'Εκκλησίας συγκεντρωμένους μέ θερμήν καί αϋτοθυσίαν περί τόν σταυρόν. Καί ίδού διατί δέν δύναμαι ποτε νά δεχθῶ, ότι ή Α. Σ. ό Μητροπολίτης 'Αθηνών θα εύνοήση λύσιν διαφορετικήν. 'Η θέσις του τῷ ύποδείκνυει τήν ήδόν του. 'Εκλήθη νά σπείρη ζωήν είς τήν 'Εκκλησίαν καί όχι νά τήν γεμίση μέ φέρετρα. 'Εκλήθη νά πυκνώση τās τάξεις τοϋ σταυροϋ καί όχι νά τās άραιώση. Καί δέν είνε δυνατόν νά μη ένοήσῃ άριστα ότι είς τόν βίον των άρχόντων ύπάρχουσιν άποφασιστικάί τινες στιγμαί, κατά τās όποιās έν εύθῷ βήμα συντρίβει καί σώζει, ένῷ μία παρέκκλισις τερματίζει κατά τόν θλιβερότερον τρόπον έν τίμιον παρελθόν διανοίγουσα έν τῇ κοινή συνειδήσει τήν άβυσσον τής άπογοητεύσεως καί των παντοίων ύπονοιῶν.

MIX, I. ΓΑΛΑΝΟΣ

ΑΝΤΙΡΡΗΣΕΙΣ ΤΙΝΕΣ ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΕΥΧΗΣ

«Καί αϋτή έστιν ή παρηγοία ήν εύχομεν πρός Αϋτόν, ότι, εάν τι καϊτώμεθα κατά τό θέλημα Αϋτοϋ, νάκούει ήμῶν. Καί εάν οϊδμεν ότι νάκούει ήμῶν δ άν αιτώμεθα, οϊδμεν ότι έχομεν τά αιτήματα, δ ήτήκαμεν παρ' Αϋτοϋ.»

(Α' 'Ιωάν. ε', 14—15)

'Εκ των άνωτέρω γίνεται δῆλον ότι ή προσευχή είνε μία ανάγκη τής ήμετέρας φύσεως, —έν πρόνομιον μάλλον ή καθήκον προσφερθέν είς ήμάς παρὰ Θεοϋ, — μία ζωοπάροχος εισποή τής ψυχής—μία δρασδόλος καί αναζωογονητική άρδεια τοϋ πνευματικού ήμῶν ανθρώπου, —έν σωτήριον φάρμακον, καλυπτικόν μέν των άμαρτημάτων, ίατρευτικόν δε των πλημμελημάτων, καθ' ό ό Χρυσορόμων έρητύρευν.(1) 'Αλλά πῶς συμβαίνει, ώστε άνθρωποι τινες νά εύρίσκουν άντιρρήσεις άσχηρικούς έναντίον της;

'Η προσευχή, μάς λέγουν έν πρώτοις, άντίκειται είς τήν θέλαν παντογνώσιν. 'Αν έπρόκειτο νά παρακαλέσωμεν ίσχυρόν τινα τής γῆς, έχρωσταϋόμεν τότε, ως άπειθυνοίμενοι πρός πνεϋμα πεπερασμένον, νά τῷ διεκτραγωδήσωμεν καταλεπτώς τήν θέσιν μας. 'Αλλ' όταν προσμένωμεν νά έλθῃ είς βοήθειάν μας ό παντογνώστης Θεός, όστις, καί κατ' αϋτούς έτι τούς ειδωλόλατραι, τά πάντα γινώσκει «τά τ' έσόμενα, τά τ' έόντα, πρό τ' έόντα», καί τοϋ όποιου οί όφθαλμοί, κατά τόν Δαβίδ, «καί τό άκατέργαστον ήμῶν ειδον»(2), δέν είνε έλος διόλου αί δεήσεις καί ίκεσίαι μας περιτταί;

'Απαντῶμεν. Είνε αλήθες ότι ό Θεός είνε παντογνώστης καί ότι γνωρίζει τās ανάγκας μας, πριν ή έτι ήμείς Του τās εκθέσωμεν, καθ' ό ήδη σαφώς καί ό Κύριος άπεφάνθη: «Οϊδε γάρ ό Πατήρ ήμῶν όν χρείαν έχετε, πρό τοϋ ήμάς αιτήσαι Αϋτόν.»(3). 'Αλλά δέν πρέπει νά λησμονώμεν, ότι ήμείς προσευχόμενοι πρός τόν Θεόν δέν έρχόμεθα νά διαφωτίσωμεν Αϋτόν περί πραγμάτων άγνώστων, αλλά νά τόν παρακαλέσωμεν μάλλον. Δέν έρχόμεθα νά Τόν διδάξωμεν, άλλ' έρχόμεθα ν' άνακουφισθώμεν. «Non narratores, sed rogatores», ως παλαιός τις διδάσκαλος άπεφάνετο. 'Ερχόμεθα νά εκχύσωμεν τήν ψυχήν μας ένόπιόν Του νά ένοήσωμεν ήμείς τήν ήμετέραν κατάστασιν νά ταπεινωθώμεν διά τά σφάλματά μας ν' άνυψωθώμεν επί τῇ ιδέα ότι ήζιώθημεν τῇ μετὰ τοϋ Μεγάλου Μονάρχου κοινωνίας. 'Η προσευχή λοιπόν δέν έναντιοϋται είς τήν θέλαν παντογνώσιν διότι γίνεται όχι διά νά προσθέσῃ τίποτε είς τόν άνευθεῖ Θεόν, αλλά διά νά προσφέρῃ πολλά — τήν άνακούρισιν, τήν αξιοπρέπειαν, τήν ήθικήν τελειοποίησιν, αϋτόν τόν Θεόν, "Όστις άποτελεί τήν πρώτην καί ούσιω-

δεσάτην καί άναμείρηστον ανάγκην είς τόν προσευχόμενον άνθρωπον.(4)

'Η προσευχή, μάς λέγουσι δεύτερον, άντίκειται είς τήν θέλαν 'Αγαθότητα. 'Ο Θεός είνε τῶσον καλός, ώστε νά σκορπίῃ δεξιᾷ καί άριστερᾷ τά δῶρά Του, χωρίς νά περιμένῃ τās ιδιόκας μας εκλιπαρήσεις. Είνε ή φύσις του νά είνε τοιοϋτός. Είνε ή φύσις Του νά εύεργετῇ άπροσκλητῶς καί έλος διόλου δωρεάν. Μήπως μάς περᾷ ή ιδέα ότι θα Τόν πληρώσωμεν μέ τās λιτανείας μας; τās εύχαριστίας μας καί τās δοξολογίας μας;

'Απαντῶμεν. Είνε αλήθες ότι ό Θεός είνε άγαθός καί πανάγαθος. Τοϋτο τό γνωρίζομεν κάλλιστα, άφοϋ έχομεν πλείστας δακς τοϋ πράγματος, άνα πᾶσαν στιγμήν τοϋ βίου μας, άποδείξεις. 'Αλλ' έπίσης γνωρίζομεν ότι τό ύψος καί ή ύπεροχή τοϋ εύεργέτου δέν άπαλλάττει τόν εύεργετούμενον τοϋ καθήκοντος τῇς εύγνωμοσύνης, εάν ό εύεργετούμενος θέλῃ νά έσταται είς ύψηλοτέραν βαθμίδα από τά ζῷα, τά φυτά καί τά όρυκτά. 'Εάν ό Θεός είνε διά παντός άγαθός, άλλ' ό άνθρωπος είνε ως; επί τό πλεόντον έπιλήσιμον καί άγνώμων. 'Η ιστορία των δέκα λεπρών, ότινες πάντες καθαρίζονται παρὰ τοϋ Χριστοϋ, άλλ' εξ όν μόνος είς εύρίσκεται νά δώσῃ δόξαν τῷ Θεῷ, ή; πιστοποίησῃ τό πρᾶγμα. Οϋτω καί παρ' ήμιν. "Όλοι μέν άναπνέομεν τόν ζεῖδωρον αέρα, όλοι δροσίζόμεθα μέ τās ζεφυρίτιδας αύρας, όλοι σκιαζόμεθα υπό τά παχύσκια δένδρα, όλοι ροφώμεν τό νέκταρ των πηγῶν, όλοι τρεφομεθα μέ τόν σίτον, τόν διά τῆς ούρανίας δρόσου καί τῆς ήλιακῆς θαλπάρης αναβλαστώνοντα, όλοι τέλος απολαμβάνομεν τās θείας δωρεάς, άλλ' έλάχιστοι άναγνωρίζομεν τόν εύεργέτην καί δίδομεν δόξαν τῷ Θεῷ. Τί συμβαίνει τότε; 'Η άμαρτία τοϋ γναισμοϋ, ή κατ' έξοχήν έωφορική άμαρτία, εισελαύνει έν ήμιν μέ τό έπιτελεῖόν της έβαν. Μία φαντασιώδης ανεξαρτησία μάς καταλαμβάνει. 'Αποδίδομεν τά πάντα είς ήμάς αϋτούς οί δειλαιοί. 'Η θεία παρουσία εξαφανίζεται ένόπιόν μας. 'Εκτοσιζόμεθα άπό τόν Θεόν, άπό τό φυσικόν κέντρον μας, έπάνω είς τό όποιον μόνον θα εύρη άνάπαυσιν ή ψυχῇ μας. Είνε τοϋτο προκοπή; 'Απ' έναντίας, είνε κατάρπησις. Καί πρός διόρθωσιν τῆς κατάρπσεως ταύτης, μάς έδωκεν έντολήν ό Χριστός νά αιτώμεν πριν ή μάς δοθῇ, νά κρούομεν πριν ή μάς άνοιχθῇ, ν' αναγνωρίζομεν εύγνωμόνως τήν Πηγὴν των δωρεῶν, πριν ή ή Πηγὴ άνοιχθῇ μυριόκρονος καί ποτίσῃ τά δίψαλα μας χείλη.

'Η προσευχή, μάς λέγουσι τρίτον, άντίκειται είς τήν θέλαν Μεγαλειότητα. 'Ο Θεός στέκεται πολύ ύψηλά. 'Η ήμετέρα θέσις έν τῷ σύμπαντι είνε χαμηλοτάτη. Τί είνε ό άνθρωπος, παραδολόμενος πρός τούς ήλίους καί τούς Γαλαξίας καί τούς άπειρομεγέθεις κόσμους, τούς διασχίζοντας τόν άτέριμον ούρανόν, παρὰ έν μαθηματικόν, σημεῖον, έλος διόλου μηδαμινόν καί δυσδιάκριτον; Καί θα νομίσῃ λοιπόν ό νάνος άνθρωπος, ότι ό "Υψιστος των ούρα-

(1) Lameunais, Paroles d' un croyant. XVIII.

(1) Χρυσοστ. είς τήν πρός 'Εβρ. όμ. κε'.

(2) Ψαλμ. ρλγ', 10.

(3) Ματθ. ζ', 8.

νών Κυριάρχης δὲν ἔχει ἄλλην φροντίδα παρὰ νὰ ἐνωτίζε-
ται διαρκῶς τὰς μικροπρεπείας του αἰτήσεως ;

Τὴν ἀπάντησιν εἰς τὴν ἀντίρρησην ταύτην ἔδωκεν ἡδὴ
ὁ Δαβὶδ εἰς τὸν ὁγδοὺν τοῦ ψαλμοῦ. Καὶ ἐκεῖνος ἀντιπαρα-
βάλλων ποτὲ τὸν ἄνθρωπον πρὸς τὰ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ θεμε-
λιωθέντα ἐν οὐρανοῖς ἔργα, πρὸς τὴν σελήνην καὶ τοὺς
ἀστέρους καὶ τὸν λοιπὸν διάκοσμον τοῦ στερεώματος, δὲν
ἠμπόρεσε νὰ κρατήσῃ τὸν θαυμασμόν του καὶ νὰ μὴ ἀνα-
κράξῃ : «Τί ἐστὶν ἄνθρωπος, ὅτι μιμήσκη αὐτοῦ, ἢ υἱὸς
ἀνθρώπου, ὅτι ἐπισκέπη αὐτόν ;» (1) Ἀλλὰ διὰ τὸν Δαβὶδ
ὑπάρχει ἐτοίμη ἡ ἀπάντησις. Αἰτία τῆς ἰδιαιτέρας εὐ-
νοίας καὶ «ἐπισκέψεως» τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον,
εἶνε τὸ ὅτι αὐτὸς δυνάμει τοῦ ἐν αὐτῷ θεοειδοῦς πνεύμα-
τος, εἶνε βραχύ τι παρ' ἀγγέλους ἡλαττωμένος, εἶνε δόξη
καὶ τιμὴ ἑστεφανωμένος, εἶνε τὸ ὅν, κάτω ἀπὸ τοὺς πύδας
τοῦ ὁποίου ὁ Ὑψίστος πάντα ὑπέταξεν, ὁρίσας αὐτὸν βα-
σιλέα τῆς ἡρωμένης κτίσεως, καθὼς αἱ καθ' ἡμέραν ἐπὶ
τε τῶν ἐναλλίων καὶ ὑποχονίων καὶ ἐπιγείων καὶ ἐναε-
ρίων κατακτήσεις του ἀποδεικνύουσι. Διότι δὲν πρέπει νὰ
βλέπῃ τῆς ἰδέας ὅτι ὁ Πλάστης βαθμολογεῖ τὰ δημιουρ-
γήματά Του ἀναλόγως τῶν ἐκτάσεών των καὶ τοῦ ὅγκου
τῶν. «Οὐκ. Μέτρον τῆς ἀξίας ἐκάστου ἔθηκεν» ὁ Θεὸς τὴν
κατὰ τὸ μέλλον ἢ ἥττον προσέγγισιν πρὸς τὸν πνευματι-
κὸν κόσμον. Ἐν ῥόδον εὐδῆες καὶ καλλιφυλλον ἀξίζει πολὺ
περισσότερον παρὰ εἰς βράχος καὶ ἐν βουνόν. Μία χρυσαλ-
λὶς ἴσταιται ὑψηλότερα παρὰ τὴν ἔρημον Σαχάραν. Εἰς
παλμὸς ποιοῦντος ἀνθρώπου, εἰς στόνος, ἐν δάκρυ, εἰς πε-
ρυγισμὸς δεομένης ψυχῆς εἶνε διὰ τὸν πνευματικὸν Θεὸν
πολὺ πολυτιμότερα παρὰ ὁ διάπυρος μύθος τοῦ ἡλίου, μὲ
ὅλην τὴν φλογώδη καὶ ἀναισθητον λάμψιν του. Καὶ ἐὰν
ἔχῃ οὕτω τὸ πρᾶγμα, ὡς καὶ ἔχει, ἐγὼ δὲν βλέπω διατί
αἱ προσευχαὶ τοῦ προσφιλεστέρου παρὰ τῷ Θεῷ καὶ οἰκειο-
τέρου αὐτῷ δημιουργήματος θὰ προσβάλουν κατὰ τι τὸ
θεῖον μεγαλεῖον.

Ἡ προσευχὴ, μᾶς λέγουν τέταρτον, φαίνεται ἀσύμβι-
βαστος μὲ τὴν θεῖαν πρόνοιαν. Δὲν λέγει ἡ Γραφὴ ὅτι
ὁ Θεὸς προέγνω καὶ προώρισε ; Δὲν εἶνε γνωστὸν ὅτι τὸ
μέλλον ἐκάστου μᾶς εἶνε γεγραμμένον εἰς τοὺς οὐρανοὺς μὲ
τὸν δάκτυλον τοῦ Θεοῦ, καὶ ὅτι ἀπαξ ἐγράφη δὲν ἡμπο-
ρεῖ πλέον νὰ σθεσθῇ ; Δὲν εἶνε ἀληθὲς ὅτι ἐν πεπωμένον
κυβερνᾷ τὰ πάντα ; Αἶ, λοιπὸν ! Ἡ προσευχὴ εἶνε ἀπώ-
λεια χρόνου. Εἶνε περιττὸν νὰ δέσσει τοῦ Θεοῦ νὰ γείνη
καλῶς. Ἄν εἶνε πεπωμένον νὰ ζήσῃ, θὰ ζήσῃ. Ἄν εἶνε
πεπωμένον ν' ἀποθάνῃ, θ' ἀποθάνῃ. Τὸ ἴδιον δὲν λέγει
καὶ ὁ ποιητής ;

Ὅταν εἶνε πεπωμένος
εἰς τὸν οὐρανὸν γραμμένος

(1) Ἡ ἀντίθεσις ἡ μεταξὺ τοῦ ἀνθρώπου ἀπ' ἑνὸς καὶ τοῦ
πλατυτάτου οὐρανοῦ ἀπ' ἑτέρου ἀνακλύπει μεγαλειτέρα ἐν τῷ
πρωτοτύπῳ Ἑβραϊκῷ κείμενῳ, ἢ ὅτι ὁ ἄνθρωπος, λαμβανόμενος ὑπὸ
τὴν γαυδεστέραν καὶ ταπεινότεραν τοῦ ὕψιν, καλεῖται ὑπὸ τοῦ
ψαλμοῦ ENOSH καὶ BEN-ADAM.

τοῦ ἀνθρώπου ὁ χαμὸς,
ὅ,τι κάμη, ἀποθνήσκει·
καὶ ὁ θάνατος αὐτὸς
σ'τὸ κρεββάτι τὸν εὐρίσκει,
ὡσάν βδέλλα τὸν βυζάνει,
τὸν δαγκάνει, τὸν δαγκάνει,
καὶ τὸν θάπτει μοναχός.

Δὲν ἐρχόμεθα νὰ ἐκθέσωμεν τὰς ἠθικὰς καὶ κοινωνικὰς
συνεπείας, τὰς ὁποίας δύναται νὰ ἔχῃ ἡ Φαταλιστικὴ καὶ
Μοιρολατρικὴ αὐτὴ θεωρία, ἡ ἀπογυμνοῦσα τὸν ἄνθρωπον
ἀπὸ πάσαν ἐνεργητικότητά, οὐδὲ νὰ δειξώμεν μετὰ τοῦ
Ἀρσ Littledale τὴν φυσικὴν καὶ διανοητικὴν κλαδάρτητα
καὶ ἐκχαλύνωσιν, εἰς ἣν αἱ ἰδέαι αὐταὶ ἄγουν καὶ ὧν παρά-
δειγμα ἔχομεν μετὰ τῶν ἄλλων τοὺς Σινας. Τοῦτο ὅμως λέ-
γομεν, ὡς συναφὲς πρὸς τὸ προκείμενον ζήτημα, ὅτι λαμβά-
νονται οἱ ὁπαδοὶ τῆς θεωρίας ταύτης ἐν φρονούῃ ὅτι ἡ
πρόγνωσις τοῦ Θεοῦ ἐλήφθη ὅπως αὐθαίρετος καὶ ἀσχετὴς
πρὸς τὰς ἡμετέρας πράξεις καὶ ὅτι ὁ μόνος παράγων τοῦ
μέλλοντος ἡμῶν εἶνε ὁ θεῖος προορισμός, ὅχι δὲ καὶ αἱ ἐνέρ-
γειαι αἱ ἰδικαί μᾶς. Ἀκριβῶς τὸ ἐναντίον εἶνε ἀληθές. Ἡ
τύχη μᾶς ἐξαρτᾶται βεβαίως πρῶτιστα καὶ μάλιστα ἀπὸ
τὸν Θεόν, ἀλλ' ἐξαρτᾶται ὁμοίως καὶ ἀπὸ τὰς ἰδικὰς μᾶς
χεῖρας. Ὁ Θεὸς εἶνε ὁ προκατάρχων καὶ προάγων τὴν
εὐδοκίαν ἐν ἡμῖν. Ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς αὐτοὺς ἐσμεν συνεργοί. (2)
Ὁ Θεός, εἰπέ τις τῶν παλαιῶν διδασκάλων, ὁ ὁποῖος μᾶς
ἐπλάσε χωρὶς νὰ ἐρωτήσῃ τὴν θέλησίν μας, δὲν ἡμπορεῖ νὰ
μᾶς σώσῃ χωρὶς τὴν θέλησίν μας. Τώρα. Ἡ προσευχὴ
εἶνε καὶ αὐτὴ ἐν μέρει τὸν ἡμετέρων πρὸς προκοπὴν ἐνερ-
γειῶν, συμπεριελήφθη δὲ καὶ αὐτὴ εἰς τὸ θεῖον πρόγραμμα,
ἐνθα δὲν προσεγνώσθησαν καὶ ἀνεγράφησαν τὰ ἀποτελέ-
σματα μόνον (κατὰ τρόπον, ὅστις θὰ ἦτο ὅλος διόλου
περιφρονητικὸς τῆς ἀνθρωπίνης ἐλευθερίας), ἀλλὰ καὶ τὰ
αἰτία τῶν τοιούτων ἀποτελεσμάτων. Ὁ Θεός, δηλ. προ-
έγνω ὅτι θὰ ἐπιμεληθῇ, καὶ σὲ προώρισε πλούσιον. Ὁ Θεὸς
προέγνω ὅτι θὰ ἐπιμεληθῇ, καὶ σὲ προώρισε πλούσιον. Οὕτω καὶ ἐνταῦθα : ὁ Θεὸς προέγνω ὅτι θὰ προσευχηθῇ
καὶ θὰ ἐπικαλεσθῇ τὸ ὄνομά Του, καὶ διὰ τοῦτο προα-
περάσσει νὰ σοῦ χαρίσῃ τὴν ζωὴν καὶ ὅχι τὸν θάνατον.
Διότι αὐτὸς ὑπεσχέθη διὰ τοῦ προφήτου, ὅτι ὅστις τὸν
ἐπικαλεσθῇ θὰ σωθῇ. αἱ Πᾶς ὅς ἐν ἐπικαλέσῃται τὸ ὄνομα
Κυρίου σωθήσεται. (3) Ἡ ἀξία τῶν μεγάλων στρατηλατῶν,
τῶν Ναπολεόντων καὶ Wellington καὶ Μόλκε, συνί-
σταται εἰς τοῦτο : ὅτι δὲν κατέχουν μόνον τὰς γενικὰς
τῶν σχεδίων των γραμμάς, ἀλλὰ διεισδύουν μέχρι τῶν
ἐλαχίστων λεπτομερειῶν τῆς ἐπικειμένης μάχης, γνωρίζον-
τες μὲν τὸν ἐξωτερικὸν φέρ' εἰπεῖν ὅγκον τοῦ στρατοῦ
των, γνωρίζοντες δὲ καὶ τὴν ἀξίαν ἐκάστου ἰδιαιτέρως
στρατιώτου των. Ἐὰν τοιοῦτος συνδυασμὸς γενικοτήτων
καὶ μερικοτήτων, ἢ παραγόντων καὶ ἀποτελεσμάτων, ὑπὶ-
σταται εἰς τὰς ἐξόχους ἀνθρωπίνους διανοίας, πόσῳ μᾶλ-

(1) Δ', Κορ. γ', 9.
(2) Ἰωήλ β', 32.

λον τὰ πάντα, — καὶ συνέπεται, ἀλλὰ καὶ ἐνέργεια, καὶ
διάσωσις ἀλλὰ καὶ ἰκεσία, — ἀναγράφονται λεπτομερῆ-
στα εἰς τὸν ἀσυλλήπτως ἄπειρον θεῖον νοῦν ;

Ἑβραϊκῇ τις ἱστορία λέγει ὅτι ὁ περίφημος ραββίνος
Χιλλὲλ εἶχε μαθητὴν τινα, ὅστις, παραπλανηθεὶς ἀπὸ τὰς
περὶ προσευχῆς ἀντιρρήσεις, τὰς ὁποίας ἀνωτέρω ὑπεδείξα-
μεν, ἔπαυσε νὰ κάμνῃ τὴν προσευχὴν του καὶ ὅτι ἀπεφά-
σισε νὰ τὸν διορθώσῃ. Καὶ τῷ εἶπε λοιπὸν :

— «Ἀκουσον, Μαίμων. Ἐγὼ ἔνα φίλον ἀποζῶντα ἀπὸ
τὰ ὑποστατικά του. Ἐως χθὲς τὰ ἐδόουλε, καὶ ἀντημεί-
βετο καλῶς. Ἀλλ' ἀπὸ χθὲς ἀπελάκτισε καὶ λίσχον καὶ
πτυχίον καὶ ἐσταύρωσε τὰς χεῖρας. Καὶ τὸν λυποῦμαι,
διότι θὰ καταντήσῃ νὰ πένηται ὁ δυστυχής.

— Καὶ τί ἔχει ; ἠρώτησεν ὁ νεανίας. Μήπως τοῦ ἐσα-
λεύθη ὁ νοῦς ;

— «Οὐκ» εἶνε καλῶς. Ἀλλ' ἐπεσε θῦμα μερικῶν ἰδεῶν
ἀνοήτων. Ὁ Θεός, λέγει, εἶνε πολὺ ἀγαθός, ὥστε θὰ μᾶς
δώσῃ ὅ,τι χρειάζομεθα καὶ εἶνε περιττὸν ἡμεῖς νὰ κοπιᾶ-
ζωμεν. Ὁ Θεὸς ἔχει προορίσῃ τὰ πάντα ἀπὸ καταβολῆς
κόσμου, καὶ εἶνε ὅλος διόλου μάταιον νὰ σκάπτῃ, ἢ νὰ
ποτίζῃ, ἢ νὰ κλαδεύῃ τις τὴν γῆν, ἀφοῦ τὸ νὰ φυτρώσῃ
ἀκάνθους ἢ σταφυλὰς εἶνε ἀποφασισμένον οὐρανόθεν, εἰς
οὐδὲν δε λογαριάζονται αἱ ἰδικαί μᾶς ἐνέργειαι ἐν τῇ
Πλάσει, τὴν ὁποίαν ὅλην ἀπορροφᾷ ἡ ἐνέργεια τοῦ Θεοῦ.

— Ἀλλὰ δὲν τῷ εἶπες λοιπὸν, δέκαθεν ὁ μαθητής, ὅτι,
οὕτω σκεπτόμενος, σκέπτεται ἀνοήτως ;

— Ναί, θὰ τοῦ τὸ εἶπῃ, εἶπεν ὁ Χιλλὲλ. Σὺ, τέκνον
μου, εἶσαι ὁ φίλος, περὶ τοῦ ὁποίου ὁμιλῶ. Μήπως ἡ
προσευχὴ ἔχει ἀξίαν ὀλιγωτέραν τῆς ἐργασίας ; Μήπως αἱ
πνευματικαὶ εὐλογίαι εἶνε ὑποδεέστεραι τῶν συγκομιδῶν,
τὰς ὁποίας λαμβάνομεν ἀπὸ τοὺς ἀγρούς ; Καὶ Ἐκεῖνος,
ὅστις μᾶς διέταξε νὰ κύπτωμεν τὴν κεφαλὴν χαμηλὰ διὰ
νὰ τρυφώμεν τοὺς καρπούς τῆς γῆς, ὁ ἴδιος δὲν μᾶς ἔδω-
κεν ἐντολὴν ν' ἀνυψώωμεν τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ ἑπάνω,
διὰ νὰ δρέπωμεν ἐκεῖθεν εὐλογίας οὐρανίους ;

Οὕτω ἐλάλησεν ὁ σοφὸς Χιλλὲλ κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκεῖ-
νην. Καὶ ὁ Μαίμων συννύς ἀπεσπύρη εἰς μίαν γωνίαν
καὶ ἐπρίφθη εἰς τὰ γόνατα.

ΚΩΝΣΤ. Ν. ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ

Ο ΔΙΚΑΙΟΣ

Ὁ ὅλικος καὶ πνευματικὸς κόσμος στηρίζεται εἰς τὸ δι-
καιον καὶ μόνον διὰ τούτου συντηρεῖται. Ἐκαστον ὃν
εἶνε εἰς τὴν θέσιν του καὶ τὸν προορισμὸν του. Χρησι-
μεῖ εἰς τὴν συντήρησιν ἄλλων ὄντων καὶ βοηθεῖται εἰς
τὴν ὑπαρξίν καὶ ὑπόστασιν του ὑπὸ ἄλλων. Ὑπὲρ δὲ
πάντα ὑπάρχει ὁ παντοδύναμος καὶ πάνσοφος δημιουργός,
ὁ μέγας Θεός, ἐξ οὗ τὰ πάντα. Τοῦτο εἶνε ἡ καθόλου δι-
καιοσύνη.

Πᾶσα ἐπιβουλὴ καὶ πᾶσα ἰδιοποίησις φέρει εἰς τὴν ἐκ

τῆς ἀρμονίας ἐκτροπὴν καὶ καταντᾷ εἰς τὴν σύγχυσιν καὶ
τὴν πτώσιν.

Ὁ δίκαιος κατ' ἀρχὴν εἶναι ὁ τὸ προσήκον ἐκάστῳ
ἀποδίδων· ὁ πρὸς τὸν Θεὸν εὐσεβὴς, πρὸς τοὺς ἀνθρώπους
ἐπ' ἀγαθῷ κοινωνῶν καὶ αὐτὸν ὡς ἡθικὸν ἐν σεβόμενος
καὶ ἀγαπῶν. Ὁ δίκαιος λέγεται καὶ αὐθύς τῇ καρ-
δίᾳ. Διότι ἔχει σταθερὰν τὴν κατεύθυνσιν ἐν ἅπαντι τῷ
βίῳ αὐτοῦ, καὶ αὕτη εἶναι : ἐκάστῳ τὸ προσήκον,
ἐκάστῳ τὸ ἴδιον.

Ὁ δίκαιος τῆς πρὸς Χριστοῦ περιόδου εἶναι ὁ αὐτὸς πρὸς
τὸν μετὰ Χριστόν ὡς πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν συναίσθημα καὶ
τὴν ὑπὲρ τοῦ ἀγαθοῦ ἐπιθυμίαν, καὶ τὴν ἐκ ταύτης ἀνά-
λογον πρὸς τὰς περιστάσεις θυσίαν. Ἀπόδειξις οἱ γνω-
στοὶ τοῖς πᾶσιν δίκαιοι τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ὧν τελευ-
ταῖος ὁ Ἰωσήφ, ὁ ἀπὸ Θεοῦ προστάτης τῆς αἰτιασθέντος
Μαρίας Θεοτόκου, ὁ ἀδίκαιος ὃν καὶ μὴ θέλων αὐτὴν
παραδειγματίσαι. Ἀλλὰ εἰς τὸν Χριστιανὸν δίκαιον
ὑπάρχει μία διαφορὰ. Πρῶτον δὲν εἶνε τόσο σπάνιος, ὅσον
κατὰ τὴν περίοδον ἐκείνην τῆς ἀμαρτίας, διότι ἐκ τοῦ
Ἥλιου τῆς Δικαιοσύνης φωτισθέντες ἀνένηψαν καὶ ἀδι-
καιοσύνην ἐμαθον οἱ ἐνοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς.
Δεύτερον, διότι ὁ Χριστιανὸς δίκαιος ἔχει τὸν ἐνθουσιασμόν
ὡς πρὸς τὸν Θεόν καὶ τὴν αἰώνιον αὐτοῦ Βασιλείαν ἀσυγ-
κρίτως μελὶονα καὶ ἀμετάπτωτον, ἐπειδὴ ἔχει πληρὴν ἐξ
ἀμέσου ἀντιλήψεως τὴν γνώσιν νὰ ἀγαπᾷ, καθόσον βλέπει
ἰδίῳι ὁφθαλμοῖς, πῶς ἠγαπήθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ πῶς
ἀγαπᾶται. Τὸ δρᾶμα τοῦ Γολγοθᾶ ἔχει πάντοτε ὑπὸ τὰς
ὄψεις του. Διὰ τοῦτο ὁ δίκαιος καὶ εὐθύς τῇ καρδίᾳ
χριστιανὸς εἶναι ὁ ἄνθρωπος τῆς αὐταπαρνήσεως τῆς τε-
λείας, διότι εἶναι ὁ ἄνθρωπος τῆς τελείας ἀγάπης, διότι
ζῇ ἐν αὐτῇ ἡ ἀγάπη, ὁ **Χριστός**. Διὰ τοῦτο διώκε-
ται καὶ εἰς τὸν σταυρὸν φέρεται, ἵνα ἐκτραπῇ τῆς εὐθείας,
καὶ αὐτὸς, συγχωρῶν τοὺς διώκτας καὶ μὴ προσέχων εἰς
αὐτούς, εὐθὺ βαίνει ἀπαρεγκλίτως, εἰς τὸν οὐρανὸν ἀποβλέ-
πων, διότι ἐκεῖ ὑπάρχει τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἀγαπώμενον, ὁ ἐν
Πριᾶδι Θεός, καὶ ἐκεῖ εἶναι βίβαιος, ὅτι θὰ εὕρῃ τὴν ἀλη-
θινὴν χαράν, ἣν ἐπιθυμεῖ. Ὁ Χριστιανὸς δίκαιος εἶναι ὁ
μάρτυς τῆς ἀληθείας ὁ σταθερὸς καὶ ἀμετάτρεπτος. Πλούτη
καὶ τιμαί, ἀξιώματα καὶ ἡδοναὶ οὐδὲν σημαίνουν εἰς
τὸν δίκαιον, διότι τόσο ἀγαπᾷ τὸ τέλειον, ὅσον ἐν αὐτῷ
συναίσθάνεται, ὥστε εὐχαρίστας ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τὴν ζωὴν
του προσφέρει. Διὰ τοῦτο δὲν αἰσθάνεται τὸ κακὸν τὸ
προζενούμενον εἰς αὐτόν, καίπερ ὑπερευχίσθητος ὢν, ὡς
ἀγνός καὶ γνώστης τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ κακοῦ. Καὶ δὲν τὸ
αἰσθάνεται, διότι εἶναι μελὶον ἐν αὐτῷ ἡ εὐχαρίστησις ἢ
ἀπολαμβάνει πάσχων ὑπὲρ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ κρατῶν τὴν
σημαίαν τῆς δικαιοσύνης, ἥτοι τῆς ἀληθινῆς λατρείας πρὸς
τὸν αἰώνιον Θεόν. Ὁ Χριστιανὸς δίκαιος εἶναι ὁ καὶ τῇ
χάρτι τοῦ Θεοῦ ἐν ἀναμαρτησίᾳ σχετικῇ ζῶν, διότι ἀμαρ-
τία εἶναι ἡ ἐκ τῆς εὐθείας ἐκτροπὴ, ἣν ὁ δίκαιος δὲν γι-
νᾷσκει.

Ο ΕΛΕΗΜΩΝ

Ἡ σφοδρὰ ἐπιθυμία τοῦ ἀγαθοῦ φέρει εἰς τὴν πράξιν αὐτοῦ κατ' ἀνάγκην. Ὁ ἐλεήμων εἶναι ὁ ἐραστὴς τοῦ ἀγαθοῦ εἰς τοσοῦτον βαθμόν, ὥστε εὐφραίνεται, εἰς τὴν βλέπῃ τοῦτο ἐγκατεσπαρμένον πανταχοῦ, ὅταν διέρχεται. Ὁ ἐλεήμων εἶναι ὁ ἄνθρωπος τῆς πλήρους πνευματικῆς ἐλευθερίας, ὁ ἄνθρωπος τῆς ἀγάπης, ὁ γνήσιος, ὁ κεχαριστωμένος καὶ ἀναγεννημένος. Πάντας τοὺς ἀνθρώπους θεωρεῖ ἀδελφούς του καὶ τὴν πτωχείαν των καὶ τὴν ἐνδεϊάν των τὴν συναισθάνεται ὡς ἰδικήν του. Πάσχει, ὅταν πᾶσχον ὁρνεῖ ὅταν ὁρνεῖται. Ἀλλὰ χωρὶς κανέν σημειῖον νὰ δεικνύῃ. Εἶναι ὁ μυστικὸς τῆς ἀγάπης ἄγγελος.

Τὴν πτωχείαν τῶν ἀνθρώπων ὁ ἐλεήμων ἐννοεῖ εἰς δύο εἶδη. Πτωχείαν σωματικῆς στερησεως καὶ πτωχείαν ψυχικῆς καταστάσεως. Τὸ δεύτερον ἐννοεῖ σπουδαιότερον τοῦ πρώτου. Ὁ ἐλεήμων πᾶσχει καὶ ὑποφέρει ὅταν βλέπῃ ψυχὰς ἀπολλυμένας ἐνεκα τῆς ἁμαρτίας καὶ ἐντείνει τὰς δυνάμεις του νὰ θεραπεύσῃ καὶ νὰ σώσῃ. Πιστεύει, ὅτι ὁ Χριστὸς ὁ τὸν κόσμον ἐλέησας, ὁ ἐλεήμων, μὲ τοὺς ἀγγέλους καὶ τοὺς ἁγίους του ἐν οὐρανῷ ὁρνεῖ διὰ τὴν ἀπώλειαν τῶν πλασμάτων του, ὅσον χαίρει διὰ τὴν σωτηρίαν αὐτῶν. Καὶ ὁ ἐλεήμων ἄνθρωπος τὰ ὅμοια αἰσθάνεται καὶ ἐν τῷ ἔργῳ φανερώνει. Δὲν ἡσυχάζει, ἐὰν δὲν σώσῃ τὴν ψυχὴν, τὴν ὁποίαν βλέπει ἐπιδεικτικὴν σωτηρίας, καὶ ἐντὸς τοῦ αἰσθάνεται ἄσθεστον τὴν φλόγα τοῦ ἐνδιαιρούμεντος νὰ ἴδῃ πάντας τοῦ Χριστοῦ μαθητάς καὶ φίλους, πάντας τιμολογούς καὶ ἐναρέτους, καὶ ἔτοιμος εἶναι χάριν τῆς πραγματοποιήσεώς τῆς ἐπιθυμίας του ταύτης νὰ θυσιάσῃ καὶ τὴν ζωὴν του αὐτήν.

Ὁ τοιοῦτος δὲν δέχεται νὰ φάγῃ αὐτὸς καὶ νὰ πεινώσιν οἱ πτωχοί, τοὺς ὁποίους δύνανται νὰ βοηθήσῃ. Ζῇ πρῶτον διὰ τοὺς ἄλλους καὶ ἐπειτα διὰ τὸν ἑαυτὸν του. Παρὰ τὴν κλινὴν τοῦ ἀσθενοῦς λημονεῖ ἑαυτόν, φθίρειται, ἀσθενεῖ, ὑποφέρει, ἵνα ἄλλους εἰς τὴν ζωὴν διατηρήσῃ ἢ ἀνακουφίσῃ. Παντὴ πολλὰς, ἵνα πεινῶντας θρέψῃ. Γυμνῶνται, ἵνα γυμνοῦς ἐνδύσῃ. Ὑβρίζεται καὶ ἐξευτελιζέται, ἵνα ἄρτον εἰς οἰκογενεῖας πτωχὰς προμηθεύσῃ. Καὶ ταῦτα πάντα χωρὶς νὰ ὑπολογίζῃ, χωρὶς εἰς τίποτε νὰ ἀποβλέπῃ. Μόνον σκέπτεται τί θέλει καὶ τί βλέπει ὁ οὐράνιος Πατήρ. Εἶναι ὁ ἐλεήμων τέκνον τῆς οὐρανόου ἀγάπης, εἶναι ὁ τοῦ Χριστοῦ γνήσιος ἀντιπρόσωπος καὶ συνεργάτης, εἶναι τὸ ἰδεώδες γλυκύτατον καὶ ἀπεριγραπτόν, εἶναι ἡ ἀρετὴ ζωντανὴ καὶ λάμπουσα.

Ο ΦΙΛΑΡΓΥΡΟΣ

Εἰς ἐκ τῶν χειρίστων τύπων ἐγωιστοῦ εἶναι ὁ φιλάργυρος. Οὗτος εἰς τὰς ποικίλας κακοποιὰς ἐκφάνσεις του ἀποτελεῖ ἐλοκλήρον βασιλεῖον κακῶν.

Ἡ δίψα ἢ ἀκατάσχετος τοῦ χρήματος καὶ ὁ διὰ παντὸς θεμιτοῦ καὶ ἀθεμίτου μέσου κορεσμὸς αὐτῆς ἀποτελεῖ τὴν

ρίζαν τῆς φιλαργυρίας, ἡ ὁποία εἶναι «ρίζα πάντων τῶν κακῶν».

Ὁ φιλάργυρος εἶναι ὁ αὐτὸς ὑπὸ τὴν οὐσιώδη ταύτην ἔννοιαν. Ἐῖτε εἰς μέγαρον κατοικεῖ, ἔῖτε εἰς καλύβην ἢ τρώγλην, ἔῖτε ἀγράμματος εἶναι ἔῖτε ἐπιστήμων, ἔῖτε ἄρχων, ἔῖτε ἰδιώτης, ἔῖτε ἀνὴρ ἔῖτε γυνή, ἔῖτε λαϊκὸς ἔῖτε κληρικὸς, εἶναι πάντοτε ὁ αὐτὸς μὲ τὰ αὐτὰ τῆς ἀρπακτικῆς θηριωδίας ἐστιακὰ. Διὰ τοῦτο ὑποκάτω ἀπὸ μιαν χρυσοποικιλίαν ἐνδυμασίαν καὶ ἐντὸς ἐνὸς ὑπὸ ἐλοκλήρου κοινωνίας θαυμαζομένου καὶ δι' ἐπισκέψεως τιμωμένου μαγάρου δύνασθε νὰ ἀνακάλυψτε τὸν αὐτὸν κακοποιὸν ὑποκριτὴν, τὸν ὁποῖον συναντᾶτε εἰς τὰς φυλακὰς τῶν ἐγκληματιῶν διαπράξαντα κλοπὴν διὰ ρήξως, δολοφονήσαντα πρὸς νοσησιμὸν χρημάτων, πλαστογραφῆσαντα ἢ λαθρεμπορήσαντα διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν, οἰκίαν πυρπολήσαντα, ἵνα διπλοῦν ἐγκλημα κλοπῆς καὶ φόνου κλύψῃ, ἢ ἐν στιγμῇ ἐργηγόσεως καὶ ζωῆς ἐπιτηδείως πᾶν εἰς τὰ θυλάκια τοῦ πλησίον εἰσδύσαντα καὶ χρηματοφυλάκιον ἢ ὠρολόγιον ἀφαιρέσαντα ἄνευ ὁδουμίας εἰδήσεως τοῦ κατέχοντος ἢ τῶν κατεχόντων.

Ὁ φιλάργυρος εἶναι ἕξις ἀπὸ τὴν κοινωνίαν, ἐν καὶ ἡ ζωὴ του καὶ τὸ ὑποῦλον καὶ ἀρπακτικὸν ἔργον του ἐν κοινωνίᾳ μόνον δύναται νὰ διατηρηθῇ. Εἶναι ὅμως ἕξις, διότι συναισθάνεται, ὅτι εἶναι ἕξις ὀργῆς καὶ κατάρτης μίσους καὶ ἀποστροφῆς ἐκ μέρους αὐτῆς, διότι εἶναι ὁ ὑπονομευτὴς τῆς εὐτυχίας τῆς, ὁ ἀρπαξὶς τῆς χαρᾶς οἰκογενειῶν, ὁρφανῶν καὶ χηρῶν, εἶναι ὁ πάγος εἰς τὴν θερμότητα τῆς ἀγάπης καὶ τῆς συμπαιδείας, δι' ὧν ἐν χαρῇ ζῇ καὶ κινεῖται μιὰ κοινωνία χριστιανῶν καὶ ἐξισοῦνται εἰς ἀδελφούς ἀληθινούς μικροὶ καὶ μεγάλοι, πτωχοὶ καὶ πλούσιοι.

Ὁ φιλάργυρος εἶναι ὁ κατὰδικος τοῦ ἑαυτοῦ του. Εἶναι ἐκτὸς πάσης χαρᾶς καὶ γλυκύτητος ψυχικῆς. Διότι ἡ καρδία του δὲν δύναται νὰ γλυκανθῇ καὶ νὰ χαίρῃ ἐπειδὴ εἶναι μεταλλώδης, ὁ δὲ νοῦς του δὲν δύναται νὰ ἐνοήσῃ χαρὰν, ἐπειδὴ εἶναι πλήρης σκωρίας. Δυστυχεῖ πάντοτε καὶ στερεῖται, διότι, πολλὰ ἔχων, οὐδὲν ἔχει· χαίρει μόνον ὅταν κάμῃ τὸ κακὸν ἀρπαζῶν καὶ κερδίζων. Ἀλλὰ ἔχει τὸ κακὸν χαρὰν;

ΟΙ ΟΡΟΙ ΤΗΣ ΠΡΟΣΕΥΧΗΣ

(Συνέχεια)

Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸν αἶνον τοῦ Δημιουργοῦ, πρὸς τοῦτο καλεῖται ἅπασα ἡ κτίσις ὑπὸ τοῦ Ψαλμοδοῦ, ὡς ἐξῆς: Ὁ Παγκόσμιος Αἶνος. ἀδινεῖτε τὸν Κύριον ἐκ τῶν οὐρανῶν, αἰνεῖτε αὐτόν ἐν τοῖς ὑψίστοις. Σοὶ πρέπει ὕμνος τῷ Θεῷ. Αἰνεῖτε Αὐτόν πάντες οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ, αἰνεῖτε Αὐτόν πᾶσαι αἱ Δυνάμεις αὐτοῦ. Αἰνεῖτε Αὐτὸν ἅγιος καὶ ἁγία, αἰνεῖτε Αὐτόν πάντα τὰ ἄστρα καὶ τὸ φῶς. Αἰνεῖτε Αὐτόν οἱ οὐρανοὶ τῶν οὐρανῶν καὶ τὸ ὕδωρ τὸ ὑπεράνω τῶν οὐρανῶν, αἰνεσάτωσαν τὸ ὄνομα Κυρίου.

ὅτι Αὐτὸς εἶπε καὶ ἐγενήθησαν, Αὐτὸς ἐνετείλατο καὶ ἐκτίσθησαν... Αἰνεῖτε τὸν Κύριον ἐκ τῆς γῆς, βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ πάντες οἱ λαοί, ἄρχοντες καὶ πάντες οἱ Κριταὶ τῆς γῆς, νεανίσκοι καὶ παρθένοι, πρεσβύτεροι μετὰ νεωτέρων αἰνεσάτωσαν τὸ ὄνομα Κυρίου, ὅτι ὑψώθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ μόνον· ἡ ἐξομολόγησις Αὐτοῦ ἐπὶ γῆς καὶ οὐρανοῦ. (Ψαλμ. ρη'. 114).

Ἰδοὺ δὲ πῶς δικαιολογεῖ ὁ Προφητὰν τὸν αἶνον τοῦ Κυρίου μόνον οὐχὶ δὲ καὶ τῶν ἄλλων, ἔστω καὶ βασιλείων καὶ ἀρχόντων. ἀδινεῖ ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον, αἰνέσω τὸν Κύριον ἐν τῇ ζωῇ μου, ψαλῶ τῷ Θεῷ μου ὡς ὑπάρχω. Μὴ πεποιθήτε ἐπ' ἄρχοντας, ἐπὶ υἱοὺς ἀνθρώπων, εἰς οὐκ ἔστι σωτηρία. Ἐξελύσεται τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, καὶ ἐπιστρέψει εἰς τὴν γῆν. Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἀπολούνται πάντες οἱ διαλογισμοὶ αὐτοῦ. Μακάριος οὗ ὁ Θεὸς Ἰακώβ βοηθὸς αὐτοῦ, ἡ ἐλπίς αὐτοῦ ἐπὶ Κύριον τὸν Θεὸν αὐτοῦ, τὸν ποιήσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐταῖς, τὸν φυλάσσοντα ἀλήθειαν εἰς τὸν αἶωνα, ποιοῦντα κῆρμα τοῖς ἀδικουμένοις, διδόντα τροφὴν τοῖς πεινῶσι. Κύριος λύει πεποδημένους. Κύριος σοφοὶ τυφλοῦς. Κύριος ἀνορθοὶ κατεργαζόμενος. Κύριος ἀγαπᾷ δικαίους. Κύριος φυλάσσει τοὺς προσηλύτους. Ὁρφανὸν καὶ χήραν ἀναλήψεται καὶ ὁδὸν ἀμαρτωλῶν ἀφανεῖ. Βασιλεύσει Κύριος εἰς τὸν αἶωνα ὁ Θεὸς σου Σιών, εἰς γενεὰν καὶ γενεάν. (Ψαλμ. ρη'. 1—7).

Ἐξομολογεσθε τῷ Κυρίῳ ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν αἶωνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ· ἐξομολογεσθε τῷ Θεῷ τῶν Θεῶν, ὅτι εἰς τὸν αἶωνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Ἐξομολογεσθε τῷ Κυρίῳ τῶν κυρίων, ὅτι εἰς τὸν αἶωνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ· τῷ ποιήσαντι θαυμάσια μεγάλα μόνῳ, ὅτι εἰς τὸν αἶωνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ, τῷ ποιήσαντι τοὺς οὐρανοὺς ἐν συνέσει, τῷ στερεώσαντι τὴν γῆν ἐπὶ ὕδατων, τῷ ποιήσαντι φῶτα μεγάλα μόνῳ, τὸν ἥλιον εἰς ἐξουσίαν τῆς ἡμέρας, τὴν σελήνην καὶ τοὺς ἀστέρας εἰς ἐξουσίαν τῆς νυκτός. (Ψαλμ. ρε'. 1—10).

Τῷ περιβάλλοντι τὸν οὐρανὸν ἐν νεφέλαις, τῷ ἐτοιμάζοντι τὴν γῆν ὑετόν, τῷ ἐξαναστέλλοντι ἐν ὄρεσι χόρτον καὶ χλόην τῇ δουλείᾳ τῶν ἀνθρώπων, διδόντι τοῖς κτήνεσι τροφὴν αὐτῶν καὶ τοῖς νεοσσοῖς τῶν κοράκων τοῖς ἐπικαλουμένοις αὐτόν. (Ψ. ρς'. 8—10).

Ἐξέασθε καὶ ἀπόδοτε Κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν, τῷ φοβερῷ καὶ ἀφαιρουμένῳ πνεύματα ἀρχόντων, φοβερῷ παρὰ τοῖς βασιλεῦσι τῆς γῆς. (Ψαλμ. οε'. 11).

Ἐκτὸς δὲ τοῦ παγκοσμίου αἶνου ἐπιβάλλεται καὶ εἰδικὴ εὐχαριστία ἐνὶ ἐκάστῳ ἀντὶ τῶν εἰδικῶν δωρεῶν, ὡς καὶ ἐκάστην λαμβάνομεν τακτικῶς ἢ ἐκτάκτως, συνφθὰ τῇ ἐννοίᾳ τῶν ἐξῆς γραφικῶν χωρίων:

Εἰδικὴ Εὐχαριστία.

«Εἰς δὲ τῶν λεπτῶν ἰδὼν ὅτι ἰάθη, ὑπέστρεψε μετὰ φωνῆς μεγάλης δοξάζων τὸν Θεόν, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, εὐχαριστῶν αὐτῷ, καὶ αὐτὸς ἦν Σαμαρεῖτης. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, οὐχὶ οἱ δέκα ἐκαθαρίσθησαν; οἱ δὲ ἐννέα ποῦ; οὐχὶ εὗρήθησαν

ὑποστρέψαντες δοῦναι δόξαν τῷ Θεῷ, εἰμὴ ὁ ἀλλογενὴς οὗτος;» (Λουκ. ιζ'. 15—19).

Ὁ δὲ Παῦλος, λαβὼν ἄρτον ὑψαρίστησε τῷ Θεῷ ἐνώπιον πάντων, καὶ κλάσας ἤρατο ἐσθίειν. (Πρξ. κζ'. 35).

(Ἑπεταί συνέχεια)

Γ. ΕΥΓΕΝΙΔΗΣ

Ἰατρὸς καὶ Ἑφῆτης

ΟΙ ΠΑΙΔΟΚΤΟΝΟΙ

Οἱ ποιηταὶ συνέθεσαν ὕμνους εἰς τὴν πατρικὴν στοργὴν καὶ οἱ ῥήτορες ἐπέλεξαν ἐγκώμια εἰς τὴν μητρικὴν ἀφοσίωσιν. Καὶ δικαίως· οὐδὲν τρυφερότερον τοῦ πρὸς τὰ τέκνα φυσικοῦ φίλτρου τῶν γονέων, ἀλλὰ καὶ οὐδὲν ἱερώτερον καὶ ὑψηλότερον καὶ συγκινητικώτερον.

Ὑπάρχουσι παραδείγματα γονέων, οἵτινες ἰθυσίασαν τὴν ζωὴν των πρὸς σωτηρίαν τῶν τέκνων των. Ἀλλὰ καὶ καθ' ἐκάστην μὴ δὲν παρουσάζονται πρὸ ἡμῶν ἐν ὅλῃ τῇ ἐντάσει καὶ τῇ σφοδρότητι ἡ πατρικὴ στοργή, ἡ μητρικὴ ἀφοσίωσις; Διὰτὶ ἀπὸ πρώτης μέχρις ἐστέρας ἀγωνίζεται καὶ μοχθεῖ ὁ πατήρ ἐκθέτων πολλὰς τὴν ὑγίειαν του καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν του εἰς κίνδυνον; Διὰ τὴν εὐτυχίαν τῶν τέκνων του. Χάριν τίνος ἡ φιλόστοργος μήτηρ ἐλοκλήρους νύκτας ἀγρυπνεῖ παρὰ τὸ προσκεφάλαιον τοῦ ἀσθενούντος μικροῦ της; Χάριν τῆς υγείας του, χάριν τῆς ζωῆς του.

Ἦκουσα μητέρα κατὰ τινα σοβαρὸν κίνδυνον τοῦ υἱοῦ της εὐχομένην ὀλεσθῆναι καὶ μετὰ δακρύων εἰς τὸν Θεόν, ἵνα ἀφαιρήσῃ ἀπ' αὐτῆς τὴν ζωὴν καὶ τὴν δόξαν εἰς τὸ κινδυνεύον τέκνον της. Οἶον ὕψος ἀγάπης, λατρείας, ἀφοσιώσεως!

Ἀλλ' ὀφείλομεν δυστυχῶς νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι τὸ αἶσθημα τοῦτο τῆς στοργῆς, ὡς καὶ ἄλλα φυσικὰ αἰσθήματα, ὑφίσταται εἰς πολλοὺς θλιβερωτάτην διαστροφὴν.

Γονεῖς, κατ' ἀρχὴν φιλόστοργοι, ἀγνοοῦσι τὴν ἀληθῆ ἀγάπην καὶ παραγνωρίζουσι τὴν πραγματικὴν καὶ περὶ τισμένην στοργὴν νομίζουσιν, ὅτι ἐξεπλήρωσαν τὰς πρὸς τὰ τέκνα των ὑποχρεώσεις, ἐὰν ἐφρόντισαν περὶ τῆς ἐπαρκούς συντηρήσεως των καὶ ἔδωκαν καλὸν ἐπαγγελμα εἰς τοὺς υἱοὺς των καὶ εὐτυχίαν κατὰ κόσμον ἀποκατάστασιν εἰς τὰς θυγατέρας των. Λησμονοῦσιν, ὅτι τὸ τέκνον των δὲν εἶνε σὰρξ μόνον, ἀλλὰ καὶ πνεῦμα· ὅτι ἔχει ψυχὴν ἀθάνατον ἀνυπολογίστου ἀξίας, χρήζουσαν ἀφθόνου πνευματικῆς τροφῆς καὶ καλλιέργειας καὶ ἀναπτύξεως, ἵνα δυνήθῃ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἀληθὴ καὶ πραγματικὴν εὐδαιμονίαν.

Ὁδῶ δέ, χωρὶς καμμίαν συναίσθησιν καὶ τὴν παραμικρὰν τύψιν, διδουσιν εἰς τὰ τέκνα των ἀνατροφήν ἐντελῶς κοσμικὴν, ἀγωγὴν ὑλιστικὴν, δηγοῦσαν εἰς τὴν πνευματικὴν τύφλωσιν καὶ τὴν ψυχικὴν πύρωσιν, ἀγωγὴν φέρουσαν εἰς τὴν ἀποκτὴνῶσιν καὶ τὸν ὀλεθρον.

Ἐκ τῆς τοιαύτης δ' ἀνατροφῆς προκύπτουσι νέοι χυδαῖοι τὰ αἰσθήματα, ὀλισθαίνοντες εἰς τὰς σκέψεις των, χαμᾶρ-

πείς εἰς τὸν βίον των, ἔχθροι ἐπομένως τοῦ ἑαυτοῦ των, τῆς οἰκογενείας των, τῆς κοινωνίας, τοῦ ἔθνους. Δημιουργοῦνται κόραι κοῦφοι καὶ ἐπιπόλαιαι, ἔρμαια τῆς φιλαρεσκείας καὶ ἐπιδείξεως, ὡς μόνα ἐφόδια φέρουσαι τὴν ἐπίδοσιν εἰς τοὺς Βύρωπαϊκοὺς χοροὺς καὶ τὸ κλειδοκτύμβαλον, καὶ ἐπιδεικνύουσαι συμπεριφορὰν ξενικὴν, ἐπίπλαστον, ἀηδῆ, ἔκτρομον.

Οἱ τοιοῦτοι γονεῖς δὲν εἶνε ἀληθεῖς γονεῖς· εἶνε ἀνάξιοι τοῦ σεμνοῦ καὶ τετιμημένου τίτλου τοῦ γονέως. Οἱ ἄνθρωποι αὗτοι, χωρὶς ὑπερβολὴν, εἶνε οἱ ὀλετῆρες τῶν τέκνων των, εἶνε ἀληθεῖς **παῖδοκτόνοι**.

Εἶνε παιδοκτόνοι, κατ'ἐπεικὴ μάλιστα χαρακτηρισμὸν, διότι δηλητηριάζουν καὶ φονεύουν ὅχι τὸ σῶμα, ἀλλὰ τὴν ψυχὴν τῶν τέκνων των διὰ τῆς ἀμελείας των ἢ τοῦ ὑλιστικοῦ βίου των, παρασκευάζοντες εἰς αὐτὰ θλίψιν καὶ πικρίαν καὶ διαρκὴ κακοδαίμονίαν.

Ὁ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ, ἐν ἀληθείᾳ ἀγαπᾷ τὰ τέκνα των καὶ ἐν θέλωσι νὰ εἶνε πραγματικοὶ χριστιανοί, ἀνάγκη νὰ δίδωσιν εἰς αὐτὰ ἀνατροφὴν χριστιανικὴν· νὰ στολίζωσι τὴν ψυχὴν των μὲ τὰς ἀρετὰς ἐκείνας, αἵτινες δημιουργοῦσι τὴν πρόοδον καὶ τὴν εὐδαιμονίαν· νὰ τὰ ὁδηγῶσιν εἰς τὴν πρόθυμον ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντος, πρῶτοι αὐτοὶ δίδοντες τὸ καλὸν παράδειγμα οὕτως, ὥστε τοὺς μὲν υἱοὺς των ν' ἀναδείξωσι χρηστοὺς καὶ σώφρονας οἰκογενειάρχας, δικαίους καὶ φιλονόμους πολίτας, τὰς δὲ θυγατέρας των νὰ καταστήσωσι πιστὰς καὶ ἐναρέτους συζύγους καὶ ἀξίας τῆς ἀποστολῆς των μητέρας, ἐκ τῶν ὁποίων κατὰ τὸ πλεῖστον ἐξαρτᾶται ἡ πρόοδος καὶ ἡ ἐκμὴ καὶ τὸ μεγαλεῖον τῶν ἀτόμων καὶ τῶν λαῶν.

Ἐν Ἀμφίση.

ΑΘΑΝ. Δ. ΠΑΛΛΗΣ

ΠΕΡΙΜΕΝΕΙ ΤΟΝ ΠΑΤΕΡΑ

— Γὰρ μικρὴ παιδοῦλα μου, σὸ πῆλαγος βυθίζεις
τὴ ζωὴν σου τὴ ματρί;
Κι' ἄλλοτε μὲν χαμόγελ' ἔχεις, ἄλλοτε δὲ δακρύζεις;
Γὰρ ἡ μικρὴ σου ἡ καρδιά

Πάλλει σὸ στήθος δυνατό; μὲ τὴ μικρὰ *Λιλιὰ*,
ἔπου κρατεῖς στήν ἀγκυρά,
Γὰρ δὲν παίζεις, δὲν γελᾷς; τί ἐκαμες ἐσεῖνα
τὰ τόσα χάδια καὶ φιλιά;

Γὰρ νὰ ζωγραφίεται σὲ ὄρατο πρόσωπό σου
ἀνησυχία μυστικὴ
Καὶ πάλι νὰ φωνιζήται τ' ἀθῶο μέτωπό σου
ἀπὸ ἐλπίδ' ἀγγελικῆ;

Πῶς ἔξπληνθες τόσο πρῶτ'; ὁ ἥλιος ἀκόμα
δὲν κατεχρύνωσε τὴ γῆ,

Καὶ μόλις τώρα φάνηκε σὸ οὐρανὸν τὸ δῶμα
ἢ ροδοδάκτυλος ἀυγή.

Ἦέ μου γὰρ τόσο τοῦτος σὸ παραθύρι μένεις
ἀνήσυχ' καὶ χαρηνή;
Μὴ ὁμοῖό σου ἄγγελος νὰ ἔλθῃ περιμένεις,
τὴν καλημέρα νὰ σοῦ πῇ;

Ἦ μὴ νεράϊδα δλόχαρ' ἀπόρη σ' ὄνειρό σου
ἦλθε μὲ πᾶντα ἑλωφρό,
Καὶ σοῦ πᾶς πῶς θὰ τὴν ἰδῇς ἄτ' τὸ παράθυρό σου
νὰ παῖξ' ἀπάνω σὸν ἄφρο;

— Δὲν περιμένει ἄγγελος, ἡ κόρη ἀπεκρίθη,
οὔτε νεράϊδα γαλήνη.
Ἄν ἡ καρδιά μου δυνατόν κτυπᾷ μέσα σὲ στήθη,
ἄλλο τὴν κίνει νὰ πονῇ.

Αἰετ' ὁ πατέρας μου, μακρὸν σὲ ξέμα ταξιδεύει
Καὶ σὲν θαλάσσιον πουλί,
Μ' ἄερος καὶ μὲ κύματα μερόνυχτα παλεύει
γὰρ μὲς ἀγαπᾷ πολύ.

Μὰ τώρα θῆρ' ἔγραψε, κ' ἐρᾷ τὸν περιμένει.
γιατὶ πρῶτ'—πρῶτ' ἰδῶ

Ἀνήσυχ', ἀνυπόμονη σὸ παραθύρι μένω.

Ἀχ! θέλω πρώτη νὰ τὸν ἰδῶ!

† ΚΡΥΣΤΑΛΛΙΑ ΔΑΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΙΚΑ

Ἐν τῇ γραφείῳ τῆς «Ἀναπλάσεως» πωλοῦνται οἱ ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν Μ. καὶ Ν. Γαλανοῦ ἐκδοθέντες τέσσαρες τόμοι Χρυσοστομικῶν, ἐμπεριέχοντες τοὺς ἐπὶ διαφόρων θεμάτων λόγους τοῦ Χρυσοστόμου. Ἡ ἀρχικὴ τιμὴ ἑκάστου τόμου εἶνε ὁρισμένη εἰς δραχμὰς ἢ πρᾶγμα **δέκα**. Ἦδη δὲ διὰ τοὺς ἀγοράζοντας τοῖς **ματρητοῖς** πῖπονται καὶ οἱ τέσσαρες τόμοι, ἐλεύθεροι ταχυδρομικῶν τέλων, ἀντὶ δραχ. 32 εἰς τὸ ἐσωτερικόν, καὶ φρ. χρ. 32 εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

ΕΥΣΕΒΗΣ ΟΔΟΙΠΟΡΙΑ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΓΙΟΝ ΤΑΦΟΝ

ΥΠΟ ΙΩΑΝΝΟΥ ΣΚΑΛΤΣΟΥΝΗ

Τὸ τελευταῖον τοῦτο ἔργον τοῦ ἀειμνήστου Ἰωάννου Σκαλτσούνη, ἐνθ' ἂν ἐνός συνοψίζει πᾶσαν τὴν πρὶν ἀπολογητικὴν ἐργασίαν του, ἐμπεριέχει καὶ εἰς ἕξοχον διαπύκνωσιν τὰς ἀγίας συγκινήσεις τῶν τόπων, ἐν εἰς ἔζησέ καὶ ἐμαρτύρησεν ὁ Θεάνθρωπος Σωτὴρ ἡμῶν.

Ἀντίτυπα, ἀντὶ δραχ. 3 ἢ φρ. 3 ἑκάστον, πωλοῦνται ἐν τῇ γραφείῳ τῆς «Ἀναπλάσεως».

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ ἀπολογία τοῦ Ἀκακίου, ὑπὸ Μιχ. Γαλανοῦ.—Ἀντιρρήσεις τινὲς περὶ προσευχῆς, ὑπὸ Κωνστ. Καλλινίκου. — Ὁ δίκαιος.— Ὁ ἐλεήμων.— Ὁ φιλάργυρος.— Οἱ ὅροι τῆς Προσευχῆς, ὑπὸ Γ. Βύγενιδου.—Οἱ παιδοκτόνοι, ὑπὸ Ἀθαν. Πάλλη.— Περιμένει τὸν πατέρα (ποίημα) ὑπὸ Κρυσταλλίας Δασκαλοπούλου.

Τυπογραφεῖον: **ΑΡΙΣΤ. ΔΙΑΛΗΞΜΑ**

Ὅδδς Βορρέου ἀριθ. 6